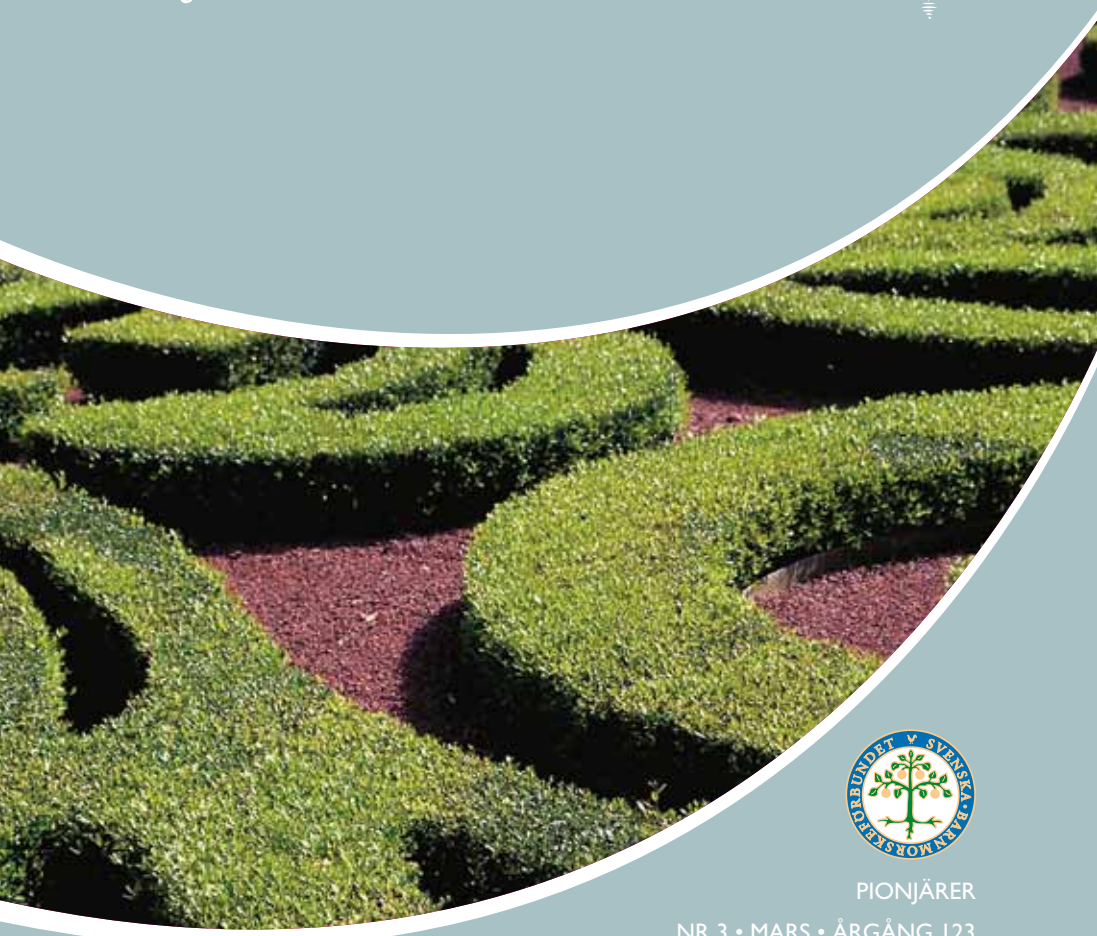

Barndemoderna

Svenska
Barnmorskeförbundets
Tidskrift

PIONJÄRER

NR 3 • MARS • ÅRGÅNG 123

Ansvarig utgivare
Förbundsordförande
Ingela Wiklund

Chefredaktör
Margareta Rehn

margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Redaktion
Helena Lindgren
Pernilla Ny
Karin Reimegård
Eva Timerdal
Maria Sahlin

Redaktionen förbehåller sig rätten att korta
och redigera insänt material.

Jordemodern
utkommer med 10 nummer per år.

Prenumeration
förmåas årligen, 500 kronor per år

Annonser
bokas på kansliet
maria.sahlin@barnmorskeforbundet.se
Tfn 08-10 70 88

Sista bokningdag för medlemsannonser
den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet
Baldersgatan 1
114 27 Stockholm
Tfn 08-10 70 88
Fax 08-24 49 46

kansli@barnmorskeforbundet.se
www.barnmorskeforbundet.se

Manusgranskning
Birgita Klepke

Grafisk formgivning
AB Huset Makalösa

Tryck
Åtta.45 Tryckeri AB

Helena Lindgren

– JAG SKULLE VILJA LÄSA OM BARNMORSKOR

som är pionjärer, sa min vän och kollega Mari-Cristin en kväll över en kopp te i soffan. Det finns ju så många som har gjort en massa fantastiska saker, kunde man inte samla dem i ett temanummer?

Jo, visst. Det finns så många fantastiska barnmorskor som orkat, vågat och velat söka ny kunskap, och som också stått kvar när det blåst kring örönen. Jag har fått många förslag när jag frågat kollegor om vilka barnmorskor de ser som förebilder, vilka de tycker bidragit med ny och viktig kunskap.

I det här temanumret får vi möta sex av dessa.

Som vanligt gör vi inte anspråk på att ge någon fullständig kartläggning eller sanning. Var och en berättar sin historia för oss att bli berörda, inspirerade eller provocerade av. Bakom varje berättelse finns kollegor, kvinnor, män och barn som haft betydelse för att det blev som det blev. Men i slutändan har dessa sex kvinnor haft mod och klokhet nog för att öppna nya vägar. Att ha gjort det och sedan förmedla sina erfarenheter vidare och åstadkomma en förändring – det är stort.

Att forska är att söka sanningen	s. 4
Förebygg barns död och onödigt lidande	s. 8
40 år med kvinnan i fokus	s. 13
Jag hade tur som fick lov att växa	s. 18
Den nya Guden heter Evidens	s. 21
Professionella barnmorskor är en tillgång	s. 26
Maternella dödsfall i Sverige 2008	s. 31
Kontinuerligt stöd under förlossningen	s. 36
Ordförande har ordet	s. 40
Insändare	s. 42
Förbundsnytt	s. 50

Råder det egentligen någon konflikt mellan patienters förväntningar på vården och vår egen attityd till kejsarsnitt?

Ingela Wiklund
Förbundsordförande

Vår attityd till kejsarsnitt

För många kvinnor som ska föda sitt första barn kan den kommande förlossningen uppfattas som obekant, okontrollerbar och primitiv. Önskan att slippa en vaginal förlossning har under de senaste 15 åren resulterat i en ökning av gruppen kvinnor som önskar föda barn med planerat kejsarsnitt. Vårdpersonal har ibland svårigheter att bemöta dessa önskemål/krav eftersom många har sett en baksida av upprepad bukkirurgi i form av kejsarsnitt. Traditionellt har kejsarsnittförlossningen också varit associerad med en högre sjuklighet och dödlighet än den vaginala förlossningen, både på kort och på lång sikt. Även för barnets del finns en hel del data som talar för den vaginala förlossningen som det bästa alternativet. Utvecklingen av vården vid kejsarsnitt, såväl det kirurgiska ingreppet

som omvårdnaden av mamman efteråt har medfört att kejsarsnittförlossningen i dag är mycket säkrare än vad den var för endast 25 år sedan. Samtidigt har ett negativt utfall av den vaginala förlossningen kommit att uppmärksammas allt mer. Detta gäller framförallt grad III och IV-ristningar i underlivet samt andelen akuta kejsarsnitt.

På senare tid verkar det också som om attityden till förlossning med kejsarsnitt har förändrats bland läkare och barnmorskor. En växande medvetenhet om gruppen kvinnor som vill avstå från upplevelsen av en vaginal förlossning bidrar sannolikt till detta. I en nyligen publicerad artikel i Acta konstateras att den dominerade indikationen för ett planerat kejsarsnitt på ett svenskt storstadssjukhus 2005 var psykosocial indikation definierad som för-

lossningsrådsla eller på mammans önskan (Stjernholm et al. 2010). I en annan svensk studie fann man att äldre erfarna specialister i större utsträckning hade en positiv attityd till att genomföra ett kejsarsnitt på mammans begäran jämfört med sina yngre kollegor. Man fann också en skillnad mellan kvinnliga och manliga specialister där de kvinnliga läkarna var mer negativa än de manliga (Gunnervik et al. 2008). En inte obetydande andel av förlossningsläkare i USA (46 procent) anser att ett planerat kejsarsnitt är att föredra för dem själva eller deras partner även i en okomplicerad graviditet (Gabbe & Holtzman 2001) medan endast 1 procent av de danska förlossningsläkarna håller med om detta (Bergholt et al.). I Norge visar det sig att förlossningsläkare och barnmorskor har en högre kejsarsnitt frekvens då de själva föder barn än andra yrkesgrupper med samma utbildningslängd (Lehmann et al. 2007).

Tjugosju procent av förlossningsläkarna i Norge hade minst ett barn som var fött med kejsarsnitt jämfört med 19 procent av allmänläkarna och 12 procent i allmänheten (Finsen et al. 2008). Som kontrast kan nämnas att finska barnmorskor och förlossningsläkare har en lägre kejsarsnittfrekvens än andra i Finland med liknande utbildningslängd. Finland har också generellt en lägre frekvens kejsarsnitt än både Danmark, Norge och Sverige.

Man kan undra om handläggningen av förlossning med kejsarsnitt, akuta som planerade, är baserad på känsla mer än förnuft. Kommer andelen kejsarsnitt att minska så länge förlossningsläkare och barnmorskor själva föder barn med planerat kejsarsnitt? Är det verkligen en konflikt emellan kvinnor som önskar föda med kejsarsnitt och attityder till kejsarsnitt hos oss som arbetar inom förlossningsvården?

Referenser

STJERNHOLM YV, PETERSON K, ENEROTH E. Changed indication for caesarean sections. Acta Obstet Gynecol Scand 2010; 89(1)-49-53

GUNNERVIK C, SYDSJÖ G, SYDSJÖ A, SELLING KE, JOSEFSSON A. Attitudes towards caesarean section in a national wide sample of obstetricians and gynaecologists. Acta Obstet Gynecol Scand 2008;87(4):438-44

GABBE GS, HOLTZMAN GB. Obstetrician's choice of delivery. The Lancet. 2001;357:722-

BERGHOLT T, OSTERBERG B, LEGARTH J, WEBERT T. Danish obstetricians personal preference and general attitude to elective caesarean section on maternal request: A national-wide postal survey. Acta Obstet Gynecol Scand 2004;83:262-266

LEHMANN S, BORDAHL PE, RASMUSSEN SA, IRGENS LM. Norwegian midwives and doctors have increased caesarean section rates. Acta Obstet Gynecol Scand 2007;86(9):1087-9

FINSEN V, HOPSTOCK STOREHEIER A, AASLAND OG. Caesarean section: Norwegian women do as obstetricians do – not as obstetricians say. Birth 35 June 2008:117-20

Luvtröjan

Svenska Barnmorskeförbundets luvtröja i olika storlekar finns till försäljning och beställes via mejl. På bilden Kajsa Westlund, Maria Sahlin och Margareta Rehn som bemannar kansliet.

FÖRBUNDSORDFÖRANDE Ingela Wiklund har deltagit i möte om patientsäkerhet på Socialdepartementet.

SMITTSKYDDSLÄKARNA har tillskrivit Socialstyrelsen med önskemål att barnmorskor ges rätt att förskriva antibiotika vid klamydiainfektioner. Förbundet har lämnat en skrivelse till Läkemiddelsverket för att påskynda ärendet.

NATIONELLA MEDICINSKA INDIKATIONER. Ett nationellt projekt har startat där barnmorskor och läkare ska ta fram nationella riktlinjer för värksvaghet.

FÖRBUNDSSTYRELSEN har haft ett första möte den 14-15 januari i Stockholm. Styrelsen har konstituerat sig och i arbetsutskottet ingår förbundsordförande Ingela Wiklund samt två viceordförande Catharina Zätterström och Marianne Johansson.

CHEFSKONFERENS i Frösundavik 21-22 april. Anmälan via hemsidan www.barnmorskeforbundet.se

BLÄNKARE

Nu kommer första numret av Svenska Barnmorskeförbundets vetenskapliga tidskrift Sexual & Reproductive Healthcare.

A peer-reviewed journal dedicated to the sexual and reproductive health of women and men. Original research articles, reviews, short communications, letters to the editor.

Submit your article online at <http://ees.elsevier.com/srhc>

Eftermiddag på historiska museet

En eftermiddag om kvinnor, barn och barnmorskor.

Berättelser med efterföljande samtal och diskussioner i samarbete med Svenska Barnmorskeförbundet. År 2011 fyller Svenska Barnmorskeförbundet 125 år och firar samtidigt 300 år med utbildade barnmorskor.

Onsdag 10 mars klockan 15 -17. Ingår i entréavgiften. Bokas på www.historiska.se i kalendarier.

FÖRBUNDET var representerat vid Riskbruksprojektets konferens 20-21 januari.

Fotograf på konferensen

I Jordmodern NR1-2, JAN-FEB 2010 fanns flera bilder från konferens Reproaktiv Hälsa 2009.

FOTO: Theresia Viska

www.theresiaviska.se

NY DOKTORANDREPRESENTANT i Vetenskapliga rådet är Lie Thies-Lagergren.

BLÄNKARE

TEMADAG ABORT

TID: Fredag 23 april klockan 09.30 – 15.30

PLATS: ABF-huset, Sveavägen, Stockholm

PRIS: 550 kronor; inklusive lunch och kaffe

Ur programmet:

Psykologiska reflektioner kring legal abort. Psykiater, överläkare Karin Sjöström.

Är abort ett moraliskt problem? Professor Torbjörn Tännsjö.

Politisk debatt om kvinnors rätt till sexuell och reproduktiv hälso- och sjukvård nationellt och internationellt med representanter från riksdagspartierna.

För fullständigt program och anmälan se vår hemsida www.barnmorskeforbundet.se

BLÄNKARE

NORDISK JORDMORFORBUNDS KONGRES 3-5 JUNI 2010 I KØBENHAVN

OBS! Fristen for at registrere sig til det lave kongresgebyr er rykket til den 31 mars 2010

Lån en seng: Du kan læse mere om hvor og hos hvem, du kan få husly under kongressen på www.njf2010.dk /Lån en sofa

TILMELDING: Du kan læse mere om kongressen på www.njf2010.dk

Her finder du det faglige program, tilmeldingsblanket, sociale arrangementer; studiebesøg.

Midwife 2010
Practice and Science